

OBSAH

ÚVOD	7
------------	---

TEORETICKÁ ČASŤ

1 MEDIÁCIA V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ	9
1.1 Školská mediácia ako aplikačná oblasť mediácie	9
1.2 Roviny rovesníckej mediácie	19
1.3 Reflektovanie špecifik vývinového obdobia žiakov	27
1.4 Sociálne kontexty ovplyvňujúce kvalitu triednych vzťahov	32
1.5 Rizikové správanie žiakov a analýza ich potrieb a záujmov	34
1.6 Vývoj tréningovej skupiny rovesníckych mediátorov a dynamika skupiny	39
1.7 Komunikácia ako nástroj prevencie v triede – výskumné zistenia	42
2 EFEKTÍVNA KOMUNIKÁCIA PEDAGÓGA SO ŽIAKMI	56
2.1 Interpretácia verbálnych a neverbálnych prejavov žiaka	56
2.2 Aktívne počúvanie a nenásilná komunikácia	63
2.3 Práca s emóciami v konflikte	68
2.4 Krízová komunikácia počas online vzdelávania	76
2.5 Podpora regulácie spornej komunikácie pedagógom	85

PROGRAM ROVESNÍCKEJ MEDIÁCIE

3 DIDAKTICKÉ ASPEKTY PROGRAMU ROVESNÍCKEJ MEDIÁCIE	92
3.1 Pojem didaktika a proces plánovania tréningových aktivít	92
3.2 Ciele a cieľové skupiny	98
3.3 Kompetencie lektora, žiaka a pedagóga pri riešení konfliktov	108
3.4 Organizačné formy a metódy realizovania aktivít	114
3.5 Nástroje a techniky tréningových aktivít	122
3.6 Obsah tréningových aktivít	132
3.7 Didaktické zásady uplatňované v rovesníckej mediácii	135
3.8 Program rovesníckej mediácie – plán a štruktúra programu	146
4 PEDAGOGICKÁ PRÍRUČKA PROGRAMU ROVESNÍCKEJ MEDIÁCIE	155
4.1 Prvé stretnutie rovesníckych mediátorov	155
4.2 Druhé stretnutie rovesníckych mediátorov	165
4.3 Tretie stretnutie rovesníckych mediátorov	174
4.4 Štvrté stretnutie rovesníckych mediátorov	181
4.5 Doplnkové aktivity medzi jednotlivými tréningovými stretnutiami	186
4.6 Špecifické potreby rovesníckych mediátorov	190
4.7 Rôzne modely využitia mediácie v školskom prostredí	192

PRAKTICKÁ ČASŤ – HRY A AKTIVITY

1	Aktivita – Rozhodovanie	195
2	Kaleidoskop – projektové učenie	198
3	Efektívna spolupráca	203
4	Kto sme a odkiaľ pochádzame	204
5	Živý obraz – pozorovanie	206
6	Dohodnutý príbeh	206
7	Kruh očakávaní	207
8	Miesto činu	208
9	Molekuly v konflikte	209
10	Nakresli svoj život	210
11	Dynamika konfliktov a ich riešenie	212
12	Pozitívne a negatívne prejavy v konfliktoch	213
13	Tímový štvorec	214
14	Štyri uši – tvorba argumentov a protiargumentov	215
15	Labyrint	216
16	Tichá pantomíma	217
17	Pohladenia	218
18	Zvládanie hnevu	218
19	Pozitívne a negatívne emócie	219
20	Abecedný slovník emócií	222
21	Vrcholy a údolia môjho života	223
22	Podobné črty a rozdiely	224
23	Moje rozhodnutia a rozhodnutia dospelých	225
24	Očami dieťaťa	227
25	Očami troch kameramanov	228
26	Čítanie neverbálnej komunikácie v konflikte	228
27	Neverbálne prejavy v strese	229
28	Meno v abecednom poradí	229
29	Semafor	230
30	Komunikácia s agresívnym spolužiakom	231
31	Životné vízie žiaka	232
32	Môj život v štyridsiatke	234
33	Stres a reakcie nášho tela	234
34	Výroky	235
35	Čínsky múr	236
36	Naše stereotypy	238
37	Vlastník – užívateľ	238
38	Problémový žiak	239
39	Povolenie klamať	240
40	Príbeh konfliktu	242
41	Stratégie rozhodovania	243
42	Daněk a Hájek – tvorba argumentov a protiargumentov	244

43	Keď nekomunikujeme	245
44	Stoličky	246
45	Zmiernenie napätia	247
46	Vplyv oslovenia na vývoj konfliktu	248
47	Kto hovorí pravdu	248
48	Aká je dnešná mládež?	249
49	Ako poviem...	251
50	Udržateľnosť programu	251
51	Tajná výmena miesta	252
52	Zmeň miesto	253
53	Detektívi a klamári	254
54	Tímová výzva	254
55	Spoločný uzol	255
56	Cukríková hra	256
57	Električka	257
58	Zrkadlenie v kruhu	257
59	Technika sekvenčnej analýzy	258
60	Intuícia	259
61	Vlastnosti lídra a vlastnosti mediátora	261
62	Vytvorenie školského parlamentu	261
63	Príprava a prezentácia projektov	264
64	Názov úlohy: Stratená kniha	267
65	Facilitovanie diskusie a hodnotenie mediátora	269
66	Pravda alebo klamstvo	270
67	Papagáje	271
68	Zoznámte sa	272
69	Dokument o nás	272
70	Všímavosť a pozorovanie farieb	273
71	Práva žiakov	274
72	Prejavy – príčiny – pomoc	275
73	Identifikácia a vyjadrenie problémov	278
74	Kedy komunikácia nie je možná?	280
75	Dohoda	281
76	Zdržanlivosť	282
77	Film zo života	283
78	Tichá dohoda	284
79	Meranie síl: moje a tvoje možnosti	285
80	Spoznaj vedúceho skupiny	285
81	Vytvorenie etického kódexu rovesníckeho mediátora	286
82	Sľub rovesníckeho mediátora	288
83	Obraz v mobile	288
84	Ako naše pocity formujú našu osobnosť	289
85	Preformulovacia výzva	290

86	Ako reagujem na konflikt?	290
87	Debatná liga – argumentácia a protiargumentácia	291
88	SWOT analýza školy	292
89	Koho vyberieme?	293
90	Zvuky prírody a aktívne počúvanie	294
91	Slová bolia	295
92	Slovesná doplnovačka	295
93	Vedenie v tme	296
94	Telefón	297
95	Stop a pokračuj	298
96	Stroj času	298
97	Empatické slnko	299
98	Uhly pohľadu	299
99	Spoločná dohoda a otvorené otázky	301
100	Štyri úrovne aktívneho počúvania	302
ZÁVER		304
LITERATÚRA		305
PRÍLOHA		314